

[Bomholt.]

noget af dem overhovedet kom til behandling. Jeg har et andet syn på demokrati og demokratisk forpligtelse og har søgt at følge det.

Under normale forhold vil en måneds ventetid være et yderpunkt. På den anden side er 10 dages maksimumsgrænse en for kort tid. Den nuværende præsidieordning er i virkeligheden bedst egnet til at løse de problemer, der kan tænkes at opstå.

Forslaget her må nu gå til behandling i udvalget vedrørende forretningsordenen, og her må det så vise sig, hvor langt en saglig argumentation rækker.

Poul Sørensen: Jeg forstår godt, at man bliver utålmodig, når et forslag ligger så længe, som det forslag, der her er omtalt, har gjort, og jeg mener også, man bør finde udveje for en behandlingsform af fremsatte forslag, som hindrer, at man må afvente en stillingtagen her i tinget, som partiet venstre har måttet gøre i dette tilfælde.

Jeg skal ikke ved denne lejlighed tage stilling til den fremtidige ændring, som jeg forstår alle er enige om må komme i denne sag. Jeg føler, at det så afgjort er en sag, der bedst forhandles i forretningsordensudvalget; dér vil vi så gøre vore synspunkter gældende og søge at finde frem til en ordning, som tilfredsstiller både regeringsbænken og oppositionspartierne.

Vi har jo en særlig forretningsgang her i folketinget; der er vel få steder, hvor formanden er udstyret med en myndighed som i folketinget. Jeg er enig i den opfattelse, at det er ingen dårlig skik, og vi har jo som regel eller næsten altid, kan jeg sige, kunnet bøje os for formandspladsens afgørelse, hvem der så har siddet der. Men det er da givet, at som tiderne har udviklet sig, kan der være mange ting at rette, og jeg forstår godt ønsket om at rette noget på dette område, og i mit parti er der ønske om at rette på andre områder af arbejdsgangen her i tinget.

Spørgsmålet har jo nøje forbindelse med den anseelse, som vi ønsker at folketinget skal have i befolkningen, og jeg skal derfor afstå fra at gøre flere bemærkninger om denne sag, men vente, til sagen behandles i udvalget for forretningsordenen, hvor præ-

sidiets jo har sæde, og hvor folketingets formand er formand.

Poul Dam: Jeg må beklage, at dette forslag er fremkommet med tilsyneladende begrundelse i en konkret sag. Jeg synes ikke, at det, der er foregået heromkring, er rimeligt; jeg forstår meget vel, at folketingets formand føler sig krænket ved det. Men der er naturligvis et alment problem i sagen, nemlig spørgsmålet om de privat stillede forslags vilkår i forhold til regeringsforslagene.

Man kan jo en gang imellem synes, at visse private forslag bliver behandlet lidt hårdt. Jeg erindrer, at folketingsåret 1965-66 sluttede med en behandling af et forslag, der var fremsat af de uafhængige, og den foregik under sådanne vilkår, at formanden følte sig foranlediget til at gøre opmærksom på, at ferien ikke var begyndt endnu på det tidspunkt. Det blev en skinbehandling. Man henviste forslaget til et udvalg, som ikke engang nåede at blive valgt. Det kan virke lidt besværligt, og jeg indrømmer, at når man har været med til at fremsætte nogle forslag her i tinget, kan man undertiden blive lidt utålmodig, når man nu er blevet færdig med et forslag og har fået det fremsat og der så går en måned eller sådan noget, inden det kommer til behandling. Og i og for sig er det måske meget sundt, at partiet venstre også har prøvet det engang.

Men er der ved nærmere eftertanke ikke noget principielt rigtigt i, at regeringsforslag har forrang fremfor private forslag? Det er et spørgsmål, om vi her i landet skal sige, at vi har folketingssoveræniteten på lovgivningsområdet, sådan som man har det i en række andre parlamenter. I den amerikanske kongres er det klart; dér er alle forslag private, og dér har regeringen ingen direkte opgave. Men i et parlamentarisk system er det regeringens opgave at lede ikke alene administrationen og forvaltningen, men også at lede lovgivningsarbejdet, og der er en speciel side af denne sag, som må understreges: at regeringen i sin programtale ved folketingsårets begyndelse har forelagt et program med alle de mange lovforslag, som regeringen agter at velsigne landet med. Løfterne er jo som regel så rigelige, at de ikke bliver opfyldt alle sammen. Det er i hvert fald meget sjældent, at der fremkom-